

§ 361

Dnr KS 2022/00532-2.6.0

Beslut - Motion från (M) angående Västerås stads inköp

Beslut

Förslag till kommunfullmäktige:

1. Motionens tredje och fjärde att-sats bifalls.
2. Motionens första och andra att-sats föranleder ingen ytterligare åtgärd.

Reservation

Elisabeth Unell (M), Eleonore Lundkvist (M) och Anna Nordin (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för Elisabeth Unells (M) förslag.

Ärendebeskrivning

Elisabeth Unell (M), Marcus Jacobson (M) och Eleonore Lundkvist (M) har i en motion med rubriken Motion från (M) angående Västerås stads inköp föreslagit att:

1. staden tar fram en spendanalys som avser vem som köper vad och från vilken leverantör
2. månadsvis redovisa inköp utanför avtal
3. en sammanställning av inköp utanför avtal finns med i årsredovisningen
4. alla stadens inköpare utbildas i inköpsfrågor.

Kommunfullmäktige har den 7 april 2022 § 154 remitterat motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Stadsledningskontoret föreslår att motionens tredje och fjärde att-sats bifalls mot bakgrund av att det är rimligt att redovisa en inköpsanalys i årsredovisningen som omfattar även inköp utanför avtal. Avseende utbildning av inköpare är detta identifierat som ett utvecklingsområde och för närvarande pågår ett kontinuerligt arbete att utbilda beställare i e-handelssystemet men där det utvidgas att också omfatta fler kompetenser såsom inköpare på förvaltningarna under 2023.

Stadsledningskontoret föreslår att motionen inte föranleder någon ytterligare åtgärd avseende att-satserna ett och två mot bakgrund av att verktyget för spendanalys finns tillgänglig för nämnderna som kan redovisa sina inköpsmönster till respektive nämnd där stadsledningskontoret också kan redovisa sina inköpsmönster till Kommunstyrelsen. Att genomföra en aggregerad sammanställning för hela staden blir både svårtolkad och inte funktionell samt att den avviker från de ansvarsprinciper kring nämnders ansvar som råder. En månatlig rapportering till kommunstyrelsen blir en ganska stor administrativ pålaga där det kan vara enklare och mer träffsäkert att man i nämnderna följer upp inköp med den periodicitet och omfattning som är nödvändig.

Stadsledningskontoret har till kommunstyrelsen lämnat följande förslag till beslut:

Förslag till kommunfullmäktige:

1. Motionens tredje och fjärde att-sats bifalls.
2. Motionens första och andra att-sats föranleder ingen ytterligare åtgärd.

Yrkanden

Elisabeth Unell (M) yrkar bifall till motionen.

Amanda Grönlund (KD) yrkar bifall till stadsledningskontorets förslag.

Proposition

Ordföranden finner därefter att det finns två förslag till beslut, dels bifall till motionen från Elisabeth Unell (M), dels bifall till stadsledningskontorets förslag från Amanda Grönlund (KD). Ordföranden föreslår en propositionsordning där de två förslagen ställs mot varandra. Kommunstyrelsen godkänner föreslagen propositionsordning varvid den genomförs. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med stadsledningskontorets förslag.

Kommunstyrelsen
Jörgen Sandström
Epost: jorgen.sandstrom@vasteras.se

Kopia till

Kommunstyrelsen

Svar på Motion från (M) angående Västerås stads inköp

Förslag till beslut

Förslag till kommunfullmäktige:

1. Motionens tredje och fjärde att-sats bifalls.
2. Motionens första och andra att-sats föranleder ingen ytterligare åtgärd.

Ärendebeskrivning

Elisabeth Unell (M), Marcus Jacobson (M) och Eleonore Lundkvist (M) har i en motion med rubriken Motion från (M) angående Västerås stads inköp föreslagit att:

1. staden tar fram en spendanalys som avser vem som köper vad och från vilken leverantör
2. månadsvis redovisa inköp utanför avtal
3. en sammanställning av inköp utanför avtal finns med i årsredovisningen
4. alla stadens inköpare utbildas i inköpsfrågor.

Kommunfullmäktige har den 7 april 2022 § 154 remitterat motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Stadsledningskontoret föreslår att motionens tredje och fjärde att-sats bifalls mot bakgrund av att det är rimligt att redovisa en inköpsanalys i årsredovisningen som omfattar även inköp utanför avtal. Avseende utbildning av inköpare är detta identifierat som ett utvecklingsområde och för närvarande pågår ett kontinuerligt arbete att utbilda beställare i e-handelssystemet men där det utvidgas att också omfatta fler kompetenser såsom inköpare på förvaltningarna under 2023.

Stadsledningskontoret föreslår att motionen inte föranleder någon ytterligare åtgärd avseende att-satserna ett och två mot bakgrund av att verktyget för spendanalys finns tillgänglig för nämnderna som kan redovisa sina inköpsmönster till respektive nämnd där stadsledningskontoret också kan redovisa sina inköpsmönster till Kommunstyrelsen. Att genomföra en aggregerad sammanställning för hela staden blir både svårtolkad och inte funktionell samt att den avviker från de ansvarsprinciper kring nämnders ansvar som råder. En månatlig rapportering till kommunstyrelsen blir en ganska stor administrativ pålaga där det kan vara enklare och mer träffsäkert

att man i nämnderna följer upp inköp med den periodicitet och omfattning som är nödvändig.

Beslutsmotivering

I motionen föreslås fyra åtgärder med avsikt att förbättra inköpsprocessen i Västerås stad. Det har under senare år genomförts ett stort antal förbättringar och förändringar inom inköp och upphandling.

Under hösten 2019 påbörjades en nulägesanalys inom stadens upphandlings- och inköpscenter, som resulterade i ett antal förslag på åtgärder som presenterades under våren 2020. I analysen, som också beskrivits i den granskning revisorerna genomfört, framkom att staden har behov av att genomföra en förflyttning av stadens inköps- och upphandlingsverksamhet i syfte att uppnå en större strategisk tyngd och långsiktighet, en bättre kontroll samt ökad inköpsmognad och regelefterlevnad i hela organisationen.

Några av de insatser som genomförts är väsentliga för de förslag som väcks i motionen. Införande av en gemensam avtalsdatabas och införande av ett system för spendanalys skapar grundläggande förutsättningar för nämnderna att kunna följa sina inköp och även planera kommande upphandlingar och se inköpsbehov.

Att förenkla användandet av stadens e-handelssystem är också prioriterat och kombineras med riktade utbildningar till de som genomför inköp och beställningar.

Återrapportering och uppföljning som föreslås kan bli en administrativ uppgift som blir betungande utan att ge de konkreta och bra besked som är avsikten. Avseende årsredovisningen är det rimligt och helt relevant att komplettera med en inköpsanalys som också omfattar de brister som analysen visar t.ex. inköp utanför avtal.

Månadsrapportering borde i större utsträckning efterfrågas i respektive nämnd i den utsträckning och omfattning som finns behov av. En aggregerad rapport för staden blir både svårtolkad men även betungande att hantera rapportering till. Nämnderna har idag ansvaret att följa upp verksamheten inom ansvarsområdet där inköpen är en del i det ansvaret.

Juridisk bedömning

Kommunstyrelsen är behörig att fatta beslutet i enlighet med kommunstyrelsens reglemente och kommunallagen.

Ekonomisk bedömning

Arbetet att förbättra inköpsprocess och utbildna i densamma hanteras inom ramen för det ordinarie arbetet med årsplan.

Hållbar utveckling

Perspektivet ej relevant med anledning av ärendets karaktär och innehåll.

Helene Öhrling
Stadsdirektör

Jörgen Sandström
Digitaliseringsdirektör

Motion angående stadens inköp

Västerås stads inköp har cirkulerat i media den senaste tiden. Stora kortköp och inköp utanför upphandlade avtal. Stadens inköp måste förbättras och genom åtgärder kan staden spara miljoner. Det finns exempel från kommuner som har arbetat tydligt med sina inköp. Bra exempel är Nacka, Avesta, Mölndal och Härryda.

SKR har också tagit fram exempel på åtgärder som kan vidtas för att förbättra inköp. Vi moderater har lagt ett flertal förslag under flera år och revisionen lyfte inköpsfrågorna i en revision för två år sen. Ska vi komma tillrätta med problemen krävs att ett antal åtgärder kommer på plats. Det krävs exempelvis en tydlig kategoristyrning och spendanalys (vem som köper vad och från vilken leverantör).

Genom bättre inköp blir det också mer intressant att bli leverantör till staden och lämna anbud.

Ska det ske en förändring behövs månadsvis redovisning av vad som köps utanför avtal och en årlig redovisning i årsredovisningen. Inköpsfrågorna måste också komma högre på kommunens agenda. Ett viktigt steg för att uppnå detta är en tydlig uppföljning.

För att förbättra inköpen lägger vi moderater ett antal ytterligare konkreta förslag och föreslår kommunfullmäktige besluta:

Att staden tar fram en spendanalys som avser vem som köper vad och från vilken leverantör.

Att månadsvis redovisa inköp utanför avtal.

Att en sammanställning av inköp utanför avtal finns med i årsredovisningen

Att alla stadens inköpare utbildas i inköpsfrågor.

Elisabeth Unell (M)

Marcus Jacobson (M)

Eleonore Lundkvist (M)